

Posudek na diplomovou práci Zuzany Heráfové
Zájmová struktura nadaného dítěte a její možnosti rozvoje ve školních podmínkách

V předkládané práci se autorka zaměřila na jeden z problémů současné pedagogiky a pedagogické psychologie – a to na problematiku nadaného dítěte, na možnosti jeho rozvoje v podmínkách současné školy, zejména však na možnosti rozvoje zájmové struktury u těchto dětí.

Diplomová práce má teoreticko empirický charakter, obě části jsou funkčně propojeny a vytváří smysluplný a ucelený text.

V teoretické části se autorka zabývá především pojmem nadání a uvádí jeho nejrozličnější koncepce. Nalézá také své místo v daných přístupech a je zřejmé z dalšího textu, že se ztotožňuje spíše se sociálně kulturním přístupem k nadání a jeho rozvoji.

Své místo v oboru pedagogika autorka potvrzuje zejména ve třetí kapitole diplomové práce, kdy se soustřeďuje na nadané dítě v prostředí školy. Lze říci, že třetí kapitola je velmi dobře strukturovaným a aktuálním textem mapujícím problematiku nadaného dítěte, určitě vhodným kupř. pro učitele jako základní informace o nadání, o znacích, které na tento fenomén upozorňují a jaké jsou další možnosti rozvoje nadání.

Jak již bylo uvedeno, autorčin záměr se soustředil na oblast zájmů jako nedílnou součást osobnostní struktury dítěte. Autorka přitom vychází z toho, že zejména u nadaných dětí je diagnostika zájmů (a to nejen v obsahovém zaměření, ale také z hlediska činnostních charakteristik) důležitou informací pro učitele, rodiče i děti samotné. Vhodný rozvoj zájmů u nadaného dítěte se autorce jeví jako důležitá proměnná (možná, že ne vždy plně respektovaná), která spoluvytváří osobnostní potenciál nadaného dítěte.

Kvalitní pojmové a vztahové analýze v osobnostní struktuře je věnována kap. 4., která je zároveň předstupněm následné empirické části. Autorka navazuje na uvedený „model zájmové struktury, do určité míry modifikuje Hrabalův Dotazník zájmového zaměření žáků a prověřuje diagnostický postup, který nekončí získanými údaji dotazníkového šetření, ale je doplněn „dodatkem“, který umožnil hlouběji nahlédnout do toho, jak děti o svých zájmech přemýšlí a uvažují. Jak autorka korektně připouští, výsledky s ohledem na nízký počet nadaných dětí nelze zobecnit, nicméně informace, které mohou učitelé díky dvoustupňovému diagnostickému postupu (věcně autorka připomíná, že v kontextu školy nemusí jít pouze o nadané děti)..

V průběhu obhajoby bych za užitečné považovala otevřít diskusi zejména o učitelích, jako činitelích výchovně vzdělávacího procesu, který je zaměřen na nadaného žáka, o jejich přípravě, o tom, do jaké míry jejich vzdělání dokáže aktivovat nadaného žáka a vytvářet podmínky pro jeho rozvoj.

V závěrečném hodnocení lze říci, že při zpracování teoretické i empirické části práce autorka prokázala způsobilost samostatného myšlenkového a tvůrčího přístupu, teoreticko metodologického uvažování a v neposlední řadě i kultivovaného vyjadřování.

Studie vychází z relevantní literatury, je přehledně graficky upravena a empirická část je vybavena srozumitelnými a přehlednými grafy a tabulkami.

Diplomová práce Zuzany Heráfové splnila požadavky kladené na diplomové práce,
diplomovou práci doporučuji k obhajobě a navrhuji klasifikovat v ý b r n ě.

V Praze 5.ledna 2008

PhDr. Hana Krýkorková, CSc.
Katedra pedagogiky FF UK